

DOMOVINA

Oglaš:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslane, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravištvu „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 18, Tel. 72.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Petkova številka mesečno 1 K, četrtno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Našim prijateljem in naročnikom!

Izdajanje časopisov postaja vsak dan težavnejše. Troški za papir in tiskarno so tako narasli, da morajo vsi listi, ali izdatno povišati naročnino, ali pa prenehati izhajati.

„Domovina“ je bila do sedaj najcenejši slovenski in jugoslovanski list. Le ker je imela pri tiskarni posebne ugodnosti in ker so bili njeni sotrudniki skoraj sami požrtvovalni možje, ki za pisanje niso zahtevali nobenega vinarja, je mogla „Domovina“ vsaj za silo zmagovati strašne izdatke. V bodoče to nikakor več ni mogoče. Zato se je odločila uprava „Domovine“, izdajati „Domovino“ zopet kot tednik. Naročnino od novega leta naprej je določila na 3 K mesečno, 9 K četrtno, 18 K polletno ali 36 K celoletno.

„Domovina“ preneha izhajati trikrat na teden, že ta teden. Da ne oškodujemo naročnikov do konca leta, smo se pogodili z upravo dnevnika „Jutra“ tako, da bo ona našim naročnikom ob ponedeljkih in ob sredah pošiljala kot nadomestilo za „Domovino“ dnevnik „Jutra“. Tako bodo naši naročniki o vseh tekočih dogodkih vendarle točno poučeni.

Razume se, da prejemajo naši naročniki „Jutra“ do novega leta brezplačno in na račun za tekoče leto vplačane naročnine za „Domovino“.

Že danes pa opozarjamo prijatelje, da se bodo morali kmalu odločiti, kaj bodo storili ob novem letu. Kdor je sedaj prejemal „Domovino“ trikrat na teden, se bo težko odločil, zadovoljiti se samo s tednikom. Politično gospodarsko in drugo življenje je tako živo, da državljanu, ki hoče vse dogodke zasledovati, nikakor ne more zadostovati, da o njih izve le vsak teden nekaj kratkega. Kdor se zaveda svoje državljanske dolžnosti, kdor hoče dobro sebi, svoji rodbini in svojemu stanu, ne more ostati brez dobrega, večkrat na teden izhajajočega lista. Najboljši prijatelj vsake hiše je vsekako dober dnevnik. Ta vas obično vsak dan, prinese s seboj korbo novic, vse polno mazil in obližev, da vam lajša gorje, razven tega pa še dragocen pouk, ki je lahko samo v enem dnevu več vreden kot stane list celo leto.

Res je, da je cena listom poskočila, vendar je časopis pri nas še najcenejša stvar. Dnevnik „Jutra“ n. pr. bo stal od novega leta naprej mesečno 20 K. (Vsi drugi listi so

dražji in so zvišali naročnino na 25 kron.) Kaj dobite za ta denar danes? Treba je samo enkrat ali dvakrat malo manj globoko pogledati v kozarec, pa imaš v hiši vsak dan najnovejše vesti. Pet jajc na mesec manj sneš, pa si zaslužil naročnino za „Jutra“. Ni torej nobenega dvoma, da je pri nas časopis še jako cenena stvar. Vsak zaveden človek bo zato vsak drug trošek prej prihranil kakor pa izdatek za časopis. Poznamo ljudi, ki so raje brez jutruka, kakor da bi bili brez dnevnika. Priznati moramo, da ravna jo pametno! Ni večjega sovražnika kot nevednost in nepoučenost. Ni dražje stvari na svetu kot neumnost. Edino le dnevnik stalno in brezobzirno preganja te neprijatelje človeštva.

Ako smemo svojim prijateljem kaj svetovati, jim priporočamo, da se z novim letom naroče na dnevnik „Jutra“, ki je edini napredni, v Ljubljani izhajajoči jutranji list. Ta prinaša vesti po 24 ur in celo po več dni prej nego drugi listi. Njegova poročila so najtočnejša in najpopolnejša. Posebno vrednost ima list, ker poveča toliko pažnjo gospodarstvu.

Od prihodnjega tedna naprej vam bomo pošiljali dvakrat na teden namesto „Domovine“ dnevnik „Jutra“, da se lahko sami prepričate o vrlini tega izbornega dnevnika.

„Domovina“ bo kot tednik poleg dnevnika še vedno vršila važno nalogo. Gledati moramo, da jo spravimo v vse hiše, kjer do sedaj še niso imeli prilike čitati naprednega časopisa. „Domovina“ je neobhodna za vse začetnike, ki se šele začenjajo zanimati za javna vprašanja. Za vse druge ljudi na deželi je treba, da so po najboljši možnosti naročeni na dnevnik in na tednik.

Še eno željo in prošnjo imamo do svojih prijateljev. Ni zadosti, da postanete samo vi naročniki „Jutra“ in „Domovine“. Vaša dolžnost je, da vsak izmed vas pridobi še vsaj enega naročnika bodisi za „Domovino“ bodisi za „Jutra“, ali pa za oba naša lista. Le tako bo vsak naš naročnik storil svojo dolžnost. Le tako pa je tudi mogoče, da bo v bodoče boljše uspevala napredna in demokratska misel kakor je do sedaj. Časopis je prva bojna sila v javnem življenju! Tega bi se moral zavedati vsak naš pristaš in po tem ravnati svoje prizadevanje. Na delo torej!

Pred sestankom konstituyente.

Ustavotvorna skupščina (konstituenta) se sestane 12. t. m. k rednemu zasedanju in vse se vprašuje: ali bo ta skupščina sposobna položiti temelje državi in dati državi ustavo ali ne.

V konstituenti bo sedela precej pisana družba. Na eni strani stranke, ki hočejo edinstveno, močno državo, na drugi strani po stranke, ki jim ni

do države, temveč samo do strankarskih koristi in te stranke bi hotele državo razdeliti na več manjših držav, ker upajo doseči na ta način svojo neomejeno strankarsko vladavo vsaka v eni teh malih držav.

Najmočnejši dve stranki: demokrati in radikalci, sta za edinstveno državo in tema dvema strankama se vsaj v tem oziru gotovo pridružijo

samostojni kmetje iz Slovenije, Bosne in Srbije, najbrže pa tudi večina muslimanskih poslancev, in ker so narodni socijalisti, socijalni demokrati in komunisti tudi za edinstveno državo, se lahko reče, da je večina za edinstveno državo zasigurana.

Kake namene imajo klerikalci in kateri skupini naj jih prištejemo? Pred volitvami so vpili, da hočejo avtonomijo za Slovenijo, torej bi jih morali prišteti k onim strankam, ki niso za edinstveno državo, temveč hočejo razdeliti državo na več manjših držav, da bi potem oni vsaj na Slovenskem sami vladali in uničevali deželo, kakor so jo uničevali v Šteteršč-Lampetovih časih. Tako je bilo pred volitvami, sedaj so pa nekam utihnili in vedenje njihovega zastopnika v beogradski vladi, doktorja Korošca, je nekam zagonetno, skrivnostno. Vsi ministri so za ustavni načrt, ki predvideva edinstveno državo, dr. Korošec sicer ugovarja — on edini —, ampak na koncu vendar vedno utihne, kar bi imelo pomeniti, da se strinja z drugimi člani vlade. Vsekakor se bodo morali klerikalci v najkrajšem času jasno in odločno izjaviti, ali so za edinstveno državo ali ne, ker ako niso za edinstveno državo, bo moral dr. Korošec izstopiti iz vlade.

Sicer pa stališče klerikalne stranke ni tako važno in pomembno, ker bodo klerikalci v konstituenti tako slabi, da njihovo število ne more imeti odločilnega pomena. Veliko važnejše je vprašanje, kako stališče bo zavzela hrvatska kmetijska stranka, ki jo vodi Stjepan Radić in ki bo imela okoli 50 poslancev v konstituenti. Te stranke ni primerjati naši samostojni kmetijski stranki, ki jo vodi resni ljudje, hrvatsko pa vodi najbolj neresen politik Jugoslavije, mož, ki je že šestokrat menjal svoje politično prepričanje, ki mu pa sledi večina neukih hrvatskih kmetov, ker jih je znal pridobiti za sebe z najbrezvestnejšo agitacijo, obljublja joč odpravo davkov, uradništva, vojaštva — sploh vseh bremen. Pri nas bi bila taka agitacija brezuspešna, ker je naše ljudstvo preveč razumno, da ne bi uvidelo, da služi uradništvo in vojaštvo redu in zaščiti pravice posameznika in celote in da se to vzdržuje, zato so potrebni tudi davki, ker od zraka ne more živeti niti uradništvo niti vojaštvo. Brez plačanega uradništva in vojaštva niti Rusija ni, četudi tam vladajo boljševiki. Kmetjsko ljudstvo na Hrvatskem vsega tega ne vidi in je šlo za brezvestnim agitatorjem, ki mu je obljubljal — nemogoče.

Ta Radić lahko napravi zmešnjavo, katere posledica bi bila ta, da bi hrvatsko kmetjsko ljudstvo drago in krvavo plačalo posledice njegovega hujskanja, ker anarhističnih razmer država ne bo mogla trpeti, temveč bo napravila red s silo, ako ga ne bo mogla napraviti drugače. To je

jasno in ni nobenega dvoma o tem in ministrski predsednik je tudi že izjavil, da je vlada odločena čuvati red v državi in naj poskuša rušiti ta red kdorsibodi.

Jutri se sestane v Zagrebu glavni zbor Radićeve stranke in mogoče je, da napravi Radić pri tej priliki kako neumnost, da proglasi hrvatsko republiko ali kaj podobnega. Vlada je o Radićevih načrtih natančno poučena in je tudi vse pripravila, da v kali zaduši vsak poskus upora proti državi. To je tudi edino pravilno, ker vlada vendar ne more mirno in s prekrizanimi rokami stati in gledati, kako brezvesten agitator vodi ljudstvo v pogubo.

V splošnem so volitve v ustavotvorno skupščino izpadle popolnoma zadovoljivo. Zmagala je misel narodnega in državnega edinstva in edina temna pika na našem političnem obzorju je Radićeva stranka, ki bo jutri, oziroma pojutrišnjem pokazala svojo pravo barvo. Morda Radić v zadnjem hipu izprevidi vso pogubnost svojih protidržavnih načrtov in se odloči za pametno politiko, računati pa moramo tudi z možnostjo, da mu bo treba pamet šele ubijati v glavo s silo, ker država je toliko močna, da bo onemogočila vse protidržavne načrte njegove in njegovih zaslepljenih somišljenikov.

Konstituenta se bo pa sestala in postavila trden temelj edinstveni državi, navzlic vsem zunanjim in notranjim sovražnikom Jugoslavije.

Avtonomija in naš gospodarski razvoj.

Kakor poročajo iz Beograda, se je ministrski svet že zedinil glede načelnih točk naše bodoče ustave. Največjo težkočo je delalo poglavje o kompetenci centralne vlade in parlamenta, oziroma samoupravnih teles. Od vlade sprejeti načrt ustave določa, da se ima cela država razdeliti v samoupravne edinice z 200.000 do 600.000, oziroma 800.000 duš. Slovenija bi tvorila dve oblasti. Vsaka dežela dobi svojo pokrajinsko skupščino, ki bo avtonomno upravljala vse zadeve, ki spadajo v njeno področje. Izven spora je, da je treba državno upravo čim najbolj decentralizirati, Beograd razbremeniti in kompetenco pokrajinskih uprav razširiti, gre pa v glavnem za kompetenco pokrajinskih skupščin, za vprašanje, kdo naj bo merodajen za vodstvo cele uprave v deželi.

Za sedaj je določeno, da prevzame pokrajinska skupščina samo one avtonomne zadeve, ki so v ustavi kot take našteje, med tem ko imajo preiti vsi drugi posli v področje državne uprave. Ali je ta določba za Slovence ugodna? Kaj je bolje za Slovence, da smo na slovenskih tleh „sa-

mi svoji gospodarji", ali pa da se smatramo kot nerazdružljiv del države in da iščemo svoj blagor v vsi Jugoslaviji.

Gotovo, da bi bilo jako vabljivo, ako bi določila ustava, da smemo namestiti sami vse uradnike, politične in sodne, nadalje profesorje, učitelje itd. Lepo bi se tudi slišalo, ako bi razpolagali sami s prirodnimi dobrinami svoje zemlje, z gozdovi, rudami, vodami. Ravno tako privlačna je tudi pravica, da podeljujemo mi sami koncesije vseh vrst, obrtniške, trgovske, prometne. Naravno samoljubje nas takorekoč sili v to, da smatramo tako rešitev za najugodnejšo.

Pri tem pa pozabimo, da bi imele tudi vse druge pokrajine iste pravice na svojem ozemlju. Ako bo imela naša pokrajinska skupščina izključno pravico nameščati vse uradnike na Slovenskem, bodo imele iste pravice hrvatska, vojvodinska, dalmatinska in vse druge skupščine. Isto velja glede podelitve obrtniških in drugih koncesij in isto velja za izkoriščanje prirodnih bogastev. Neizbežna posledica bi bila, da bi mogel slovenski uradnik dobiti službo samo na Slovenskem, da bi mogel slovenski obrtnik dobiti dovoljenje za izvrševanje svoje obrti samo na Slovenskem. Uveljavila bi se Monroe-doktrina: *Slovenija Slovenem*, na eni strani in *Slovenci samo na Slovenskem* na drugi strani.

Ali moremo sploh izhajati brez ostale Jugoslavije? Z Rappalsko pogodbo smo odrezani od morja in s tem nam je odzet bogat vir dohodkov. Vštevi Prekmurje, šteje Slovenija okroglo en milijon prebivalcev, od katerih se peča nekaj na 60 % s poljedelstvom. Toda le mali odstotek teh poljedelcev pridelava dovolj žita za svojo potrebo. Naša dežela uvaža in bo tudi v bodoče uvažala žito iz drugih pokrajin Jugoslavije. Zato pa izvažajo industrijske in obrtniške proizvode in s temi plača deloma svoj zemljedejski primanjkljaj.

Slovenija pa bo imela v kratkem tudi velik *inteligentni naraščaj*. Imamo 30 meščanskih šol, trgovske šole, trgov. akademijo, obrtne šole, tehniko in univerzo. Poleg tega študira še na stotine visokošolcev študira na Dunaju, v Pragi, Brnu, Gradcu in Zagrebu. Kam pojde vsa ta inteligenca, ko dovrši študije? Gotovo je, da na Slovenskem ne dobijo vsi primernih mest v kljub temu, da imamo še nekaj prostora tam, kjer so bili do prevrata Nemci. Ako bo obveljala avtonomija v tem zmislu, da deželne skupščine oddajajo vsa uradniška mesta, bo morala v kratkem dobra polovica naše inteligence prosjati pri hrvatski, vojvodinski in pri drugih avtonomijah za podrejena mesta in na stotine bo takih, ki sploh ne bo dobili kruha. Ali naj ribniški obrtnik izdeluje svojo „suho robo“ samo za Slovenijo, ali naj naše zadruge za izdelovanje klobukov, žebeljev čevljev, prodajajo svoje pridelke samo na Slovenskem? Res je sicer, da avtonomija ne bi zakonitim potom zabranila trgovine med posameznimi deželami, ali vsaka dežela bi v prvi vrsti podpirala svojo domačo industrijo in obrt ter delala vse mogoče ovire produktom iz drugih dežel. Za Slovenijo pa velja načelo: *Prosta pot industriji, obrti, inteligenci in delavstvu po vsi Jugoslaviji*. Vsaka ovira bi pomenila hud udarec za razvoj našega gospodarstva.

Dopisi.

Iz Ajdovca nam piše naš somišljenik, da je povzročil znani švigašvaga gostilničar Jernej Lavrič, ki je lazil okoli naših ljudi in jih z najrazličnejšimi stvarmi nadlegoval, v zadnjem trenutku pravo izdajstvo in ta-

ko stvari škodoval. Mi si bomo tega tiča zapomnili in z njim obračunili. — Posebnost je tudi naš župnik Züst, ki je agitiral kot kak turški deriš, rotli ljudi, da naj volijo klerikalno stranko, sam pa gre in voli, čuje in strmite — komuniste. Pomislite, Züst, pa komunist, torej pristaš brezverske stranke. Veseli nas vendar le splošni izid v sodnem okraju: od vsakih sto volilcev jih je bilo 42 naprednih in 58 klerikalnih in to v najbolj črnem okraju. To pomeni velik korak naprej. Izdajici Lavriču, ki se je v zadnjem trenutku obesil Zustu na suknjo, pa velja naše zaničevanje. Poznali smo ga že prej kot nezanesljivca, toda ker se je vsilil, smo ga trpeli. Mi smatramo njegov odpad za pridobitev.

Z Jesenice nam pišejo: Demokrati smo z izidom volitve zadovoljni. Pobiti pa so klerikalci, ker njih početje je ljudstvo obsodilo. Novo monštanco bi lahko kupil župnik z denarjem, ki ga je razdala njegova klika za letake smešne vsebine in za mastne napitnine fantalinom, ki so kalili nočni mir s trganjem lepakov nasprotnih strank in glasnim priduševanjem. Kje je hodil občinski redar? — „V sredo praznujemo ujedinenje Slovenske ljudske stranke“, tako je rekel z bombastičnimi besedami na prižnici fajmošter na Dovjem na dan volitve. Praznik narodnega ujedinenja je namenoma zamenjal s praznikom Slovenske ljudske stranke. Pa se je urezal mož. Dve tretjini volilcev se mu je izneverilo, pa še celo 22 demokratov je zlezlo na vrh. V sredo pa se je le praznovalo ujedinenje Srbov Hrvatov in Slovencev, ne pa Slovenske ljudske stranke, ki je tako poražena, da ima v celi državi samo 24 mandatov.

Politični pregled.

Volitve v ustavotvorno skupščino so ustvarile

nov političen položaj v Jugoslaviji, ki se je pa začel že bistriti. V splošnem je zmagala misel narodnega in državnega edinstva in skoraj gotovo je, da se najde v ustavotvorni skupščini večina za ustavni načrt, kakor ga je izdelala sedanja vlada. Nejasnost vlada danes samo še glede klerikalcev in hrvatskih Radičevcev, ker eni kakor drugi še prikrivajo svoje prave namene. Ampak v par dneh morata tudi ti dve stranki pokazati svojo pravo barvo in potem bo položaj popolnoma jasen.

Naše najtežje zunanje vprašanje, jadransko vprašanje,

navzlic sporazumu, sklenjenemu med našo državo in Italijo, še vedno ne more biti rešeno, ker znani reški pustolovec d'Annunzio sporazuma noče priznati. Italija pa nima ali moči ali pa volje, da bi tega blazneža ukrotila in prisilila na poslušnost. Stvar je resna in mogoče je, da izgubi vsako veljavo ves sporazum, sklenjen med nami in Italijo, ker ta sporazum za nas nima nobenega pomena, ako se z italijanske strani ne izvršuje. Dolgo ta negotovost ne more in ne sme več trajati, in ker se Italiji očitno mudi, da sklene z nami trgovinsko pogodbo, je neobhodno potrebno, da se naša vlada postavi na stališče, da se ne spušča v nobena nova pogajanja dotlej, dokler nam Italija ne izroči vsega onega ozemlja, ki pripade glasom pogodbe nam, a ga Italija ali d'Annunzio držita še vedno zasedenega. To je najmanj, kar moremo pričakovati in zahtevati od naše vlade in upamo, da ista vsaj v tem vprašanju ne bo odnehal in sklepala z Italijo trgovinskih pogodb, dokler se ne izvrši pogodba, sklenjena v Rappallu.

Premagane države niso mogle vstopiti v zvezo narodov tako kakor zmagovite in nevtralne države, tem-

več so morale najprej prositi za sprejem. Te dni je bilo sklenjeno soglasno,

da se sprejme v zvezo narodov Avstrija,

posebno, ker so zastopniki Jugoslavije in Češkoslovaške izjavili, da se temu ne protivijo, ker se je Avstrija močno spremenila, podobna ni več stari Avstriji in se trudi, da bi zadostila vsem obveznostim, izvirajočim iz mirovne pogodbe. Nasprotno pa

Bolgarska še ni sprejeta,

četudi je tudi ona vložila prošnjo, ker se hoče počakati, da izpolni Bolgarska vse svoje obveznosti iz mirovne pogodbe, kakor mora tudi Madžarska najprej izpolniti te pogoje, potem šele bo sprejeta.

Madžarska pa se menda ne briga preveč za težke obveznosti, izvirajoče iz mirovne pogodbe, ker Madžare sedaj najbolj skrbi

vprašanje dinastije

in zaradi tega vprašanja se vodijo ostri boji v tej deželi, ki je po vojni tako hudo prizadeta, da bi si mogla počasi opomoči samo, ako bi vse delalo samo na obnovi in ureditvi države. Ampak Madžarji nikdar niso bili za resno delo in niso niti sedaj, ko bi morali zbrati vse svoje sile, da zacelijo državi težke rane, povzročene po vojni in revoluciji, pa se kregajo med sabo zaradi vprašanja: kdo bo madžarski kralj? Ako bo šlo to še nekaj časa tako naprej, bo Madžarska tako obubožala, da nihče več ne bo hrepenel po njenem prestolu.

Novosti.

* Dr. Korošec je definitivno vrgel klerikalno avtonomijo v koš. Tako pravi naše poročilo iz Beograda. Minister za ustavotvorno skupščino, dr. Markovič, je izjavil novinarjem, da se je dosegel v soboto popolni sporazum med vsemi člani kabineta, izvemši oba zajedničarja Drinkoviča in Kovačeviča, ki pa se tozadevnih debat in pogajanj nista udeleževala. Dr. Korošec je vztrajal pri klerikalnem načrtu samo tako dolgo, dokler se ni prepričal, da bi moral vsled svojega stališča izvajati konsekvence ter izstopiti iz vlade. Ker bi s tem bila izključena klerikalna stranka tudi iz ljubljanske deželne vlade, so klerikalci postali raje — „centralisti“. Na vprašanje, kaj poreče vodstvo SLS in ali odobrava preobrat svojega voditelja, da ima v tem oziru popoldr. Korošec odgovoril radikalskim voditeljem, da ima v tm oziru popolno moč in da bo stranka njegovo stališče brezdvomno odobrila.

* Dr. Ivan Tavčar — starostni predsednik konstituant? Iz Beograda poročajo, da bo v slučaju, ako bi bila Pašiću poverjena sestava novega kabineta, predsednik prvim sejam konstituant dr. Ivan Tavčar kot najstarejši po letih.

* »Slovenija v drugi osvobojena«, tako govorijo v Beogradu po volitvah. Prvič je bila Slovenija osvobojena leta 1918. od avstrijskega suženjstva, sedaj po dveh letih pa od rimskega klerikalizma. Potrebno je bilo eno kot drugo.

* Za zvezo Slovenije z morjem sta intervenirala pri ministru za javna (?) dela dr. Rybářš in dr. Trinajstić. Ta zveza naj se ustvari tako, da se čim prej prične z zgradbo železniške proge Kočevje-Brod Moravica. Kakor znano, se nahaja to vprašanje že v štadiju razmotrivanja, ker je minister Kukovec povodom razprav o Rappalski pogodbi v ministrskem svetu opozoril na neobhodno potrebo direktne zveze med Ljubljano in Sušakom.

* Šesta obietnica velike srbske zmage. V petek je preteklo šest let, kar je vojvoda Mišić začel s svojo velikopotezno ofenzivo proti Potiorekovi vojski, ki jo je porazil v par dneh. Ofenziva se je začela o polnoči, vojvoda Mišić je izdal kratko armadno povelje: »S polno vero in nado v našo moč, junaki naprej!« Ob obletnici je regent Aleksander obiskal vojvodo Mišića, ki je še vedno bolan, in mu častital k slavni zmagi.

* Eno-, dvo- in desetakronski bankovci pridejo, kakor nam poročajo iz Beograda, do 1. januarja 1921. iz prometa. Tozadevna naredba je že gotova in se razglasi takoj, ko pride novi kovan denar v Beograd, ki se ga pričakuje vsak dan. Od 1. januarja dalje državne blagajne ne bodo sprejemale več vplačil v teh avstrijskih ostankih.

* Koroška slavnost na dunajskem vseučilišču. Na dunajskem vseučilišču se je vršila pod patronanco rektorja Dopscha takozvana koroška slavnost, ki bo dala misliti tudi angleškemu in zlasti italijanskemu delegatu pri plebiscitni komisiji, katera sta se tako vneto zavzemala za interese Nemške Avstrije. Dočim se je držal rektor Dopsch še kolikor toliko v meja previdnosti, so ostali govorniki, med njimi v Ljubljani znani policijski svetnik Skubelj, odložili krinko in povedali jasno kaj hočejo, namreč: Združitev z Nemčijo in kaznovanje sedanjih zmagovalcev. »Še je pokrita dolina z gosto meglo, ki ovira razgled, vendar se svetlikajo s karavanskih grebenov prvi žarki, ki naznanjajo veliko jutro Vsenemčije.« Tako je govoril policijski svetnik Skubelj in nas potrdil v prepričanju, ki smo ga vedno gojili, da bo princu Borghese ali vsaj njegovim otrokom še jako žal za burko, ki jo je igral leta 1920. v Celovcu ob plebiscitu.

* Godba invalidov. Invalidski oddelek poverjeništvu za socialno skrb v Ljubljani namerava osnovati v nekem invalidskem zavodu godbo, za začetek na pihala. Kakor je znano, je ravno invalidom po zavodih slično razvedrilo nad vse potrebno; poleg tega bi pa to tudi njihov gnotni položaj mnogo izboljšalo. Tudi se vedno priglašajo invalidi, ki bi se radi učili godbe. Zato ti bil nujno potreben invalid, ki je v godbi teoretično in praktično toliko izvežban, da bi bil sposoben voditi tak orkester. Nagrada mu je zagotovljena. Tozadevne prošnje je nasloviti na Poverjeništvu za socialno skrb, Invalidski oddelek v Ljubljani, Št. Peterska vojašnica.

* Preprečena železniška nesreča v Rajhenburgu. Direktne brzovlaku Maribor-Zagreb bi se v petek kmalu pripetila velika nesreča, ki bi zahtevala gotovo veliko človeških žrtev, da ni bila v zadnjem trenutku preprečena. Ko je brzovlak vozil iz postaje Rajhenburg, je zašel na napačen tir ter vozil z vso brzino proti polnim tovrnim vagonom. Prisotnosti duha strojevodje in kurjača se je posrečilo ustaviti brzovlak tik pred vagoni. V brzovlaku se je vozil tudi general Plivelič, ki je med potniki nabral 2150 dinarjev, 4873 jugoslovanskih in 140 čeških kron kot nagrado strojevodji in kurjaču, ki sta preprečila veliko nesrečo.

* Šola za invalide. V Celju namestijo prihodnje leto ustanoviti posebno šolo za invalide. V tej šoli se bodo učili invalidi, ki niso več sposobni opravljati svojega poklica, raznovrstnih novih strok, katere bi potem opravljali po svoji sposobnosti.

* Ponarejeni poldinarski bankovci. Na Hrvatskem so v zadnjem času začeli cirkulirati ponarejeni poldinarski bankovci. Zagrebška policija je začela ponarejevalce zasledovati, a doslej brez uspeha. Tudi naše ob-

činstvo opozarjamo, da so ponarejeni poldinarski bankovci blede in nenakano rezani. Na eni strani se oddisek prav slabo pozna. Sploh so ti bankovci slabo ponarejeni in se na prvi pogled pozna, da so falzifikati.

* **Ljubljanski trg.** Tržno življenje je bilo ta teden bolj živahno. Vrste mesa so ostale na stari ceni, samo Zadruga mesarjev in prekajevalcev je začasno prenehala s prodajo govejega mesa po 17 in 18 K kg. Telečjega mesa je na trgu dovolj po 22 in 20 K kg. Kvaliteta slanina se je nekoliko poslabšala. Sadni trg je zelo živahen. Pojavilo se je tudi prvo južno sadje; oranža stane kos 4 K. Kmečki sadni trg je zelo živahen ter se prodaja za maksimalno ceno 7 K prav lepo sadje. Popolno pomanjkanje jajc bo ostalo, kakor kaže, še nadalje. Za kos se plačuje 3 do 3-50 K a vzlic tej visoki ceni ni blaga. Kakovost moke se je nekoliko zboljšala. Moka št. 0 se prodaja po 17-50 K do 18 K, krušne moke do 11 K do 14-50.

* **Tujski promet v Jugoslaviji.** V Zagrebu se v kratkem sestane kongres zastopnikov kopališč, zdravilišč, letovišč itd. iz vse Jugoslavije. Na tem kongresu se bo razpravljalo o važnih vprašanjih ureditve našega tujkega prometa. Jugoslavija ima vse pogoje za razvoj tujkega prometa do važne panoge našega narodnega gospodarstva. Potrebno pa je, da se izdele organizacija, ki bi s sistematičnim delom pospeševala tujski promet. V Sloveniji in na Hrvaškem sicer že obstoje organizacije za tujski promet, dočim v Srbiji še nimajo takih institucij Zagrebško društvo za tujski promet je započelo iniciativo, da se ustanovi edinstvena organizacija za vso državo, ki bi, seveda s podporo vlade, delovala na organizaciji tujkega prometa, katerega je treba napeljati v naše kraje. To je namen kongresa, ki se sestane še tekom meseca decembra.

* **Baranjci se selijo v Jugoslavijo.** Srbi iz onih krajev Baranje, ki pripade Madžarski, so sklenili, da zapuste svoje dosedanje domove in se preselijo v ozemlje naše kraljevine. Obrnili so se na ministrskega predsednika Vesniča s prošnjo, da se sestavi posebna komisija, ki naj bi vodila to akcijo.

* **Italijansko nasilstvo.** Na poslopu Narodnega doma v Voloski-Opatiji so imeli do nedavna hrvaški napis. Sedaj ga ni več. Pooblaščenec fašistov je namreč zahteval od zastopnika Narodnega doma, naj se napis odstrani, da ne bo treba nasilja. Zahteva je bila odklonjena. Ob enem pa je zastopnik Narodnega doma protestiral pri civilnem komisarju proti takemu nasilju. Komisar pa je izjavil, da ne more ničesar storiti, ker da je to razumljiv izliv opravičenega duševnega razpoloženja. In res so prišli ponoči in nasilno odstranili hrvaški napis.

* **Delegati osiješke sokolske župe** so dospeli danes v Ljubljano, da se sporazumejo s starešinstvom Jugoslovanske sokolske zveze glede sokolskega pokrajinskega zleta, ki se vrši prihodnje leto na Vidov dan v Osijeku.

* **Ljubljanski glavni kolodvor** dobi električno razsvetljavo. Pred poslopjem glavnega kolodvora v Ljubljani so te dni položili kabel za električno razsvetljavo. Prostor pred kolodvorom kakor tudi poslopje samo dobi električno razsvetljavo.

Uboj. Pred ljubljanskim deželnim sodiščem je danes ob 9. dopoldne pričelo zimsko porotno zasedanje. Zaradi uboja se je zagovarjal hlapec, 57letni vdovec Josip Vidmar, ker je dne 10. oktobra t. l. v prepiru udaril z vilnim drogovi na dvorišču Angele Češnovar v Ko'odvorski ulici sohlapca Andreja Cetina tako nesrečno od zadaj po tilniku, da se je Cetin zgrudil na tla in mrtev obležal

vsled pretresa možgan. Ker so porotniki uboj soglasno zanimali in potrdili krivdo na prekoračenje silobrana, je bil Josip Vidmar obsojen na štiri mesece strogega zapor.

Tatvina usnja. Pred današnjo poroto je bil nadalje Albin Lenardič obsojen na 16 mesecev težke ječe zaradi hudodelstva tatvine. Lenardič je v Zalini v zasedenem ozemlju ukradel Mariji Colji večjo množino podplatov in usnja v skupni vrednosti 2052 lir. Usnje je prenesel preko meje v Jugoslavijo. Lenardič je tatvino odkrito priznal. Porotniki so njegovo krivdo soglasno potrdili.

Gospodarstvo.

— **Gospodarski svet ministrstva** je dovolil, da se sme iz okupiranih krajev Dalmacije in to ne samo z otokov, ampak tudi s kopnega brez carine uvažati vino, ribe, olje, grozdje, sir in kamen. Zlasti na otoku Braču je naravnost izboren kamen, katerega so uporabljali pri gradnji berlinskega parlamenta in raznih velikih stavb na Dunaju. Kamen se je izvažal poprej na Grško, Španjo in v Francijo.

— **Na žitnem trgu v Vojvodini** je bila v preteklem tednu radi pomanjkanja vagonov velika stagnacija. Železniška uprava v Subotici je v Bački, kjer je največ blaga, pobrala skoro vse razpoložljive vagone in jih dala na razpolago vojaštvu za prevažanje manj vrednih stvari. Trgovci imajo za prevoz žita večinoma odprte vagone. Ker transporti trajajo jako dolgo, nemški trgovci, ki so nakupili mnogo blaga, sploh nečejo nakladati. Izvozilo se je le nekaj koruze.

— **Poprava lokomotiv.** Ministrstvo saobračaja se pogaja s Škodovimi tvornicami glede poprave naših lokomotiv. Tudi Rumunija je pred kratkim izročila Škodovini tvornici v popravilo okoli 500 lokomotiv. Naša železniška uprava je oddajala popravila na Madžarsko, a sedaj se je pokazalo, da madžarske tvornice niso sposobne, da izvrše to delo.

— **Konferenca Zadrúžnega Saveza.** Danes se je pričela v Zagrebu konferenca Zadrúžnega Saveza. Konferenca se udeležuje tudi predsednik srbskih zadrug, Avramović. Zborovanje se bo vršilo dva dni. Sklepalo se bo predvsem o ustanovitvi zadrúžne banke, ki naj bi finansirala vse zadruge naše države.

— **Važno za one, ki prosijo za obrtna dovoljenja.** V zmislu predpisov začasnega finančnega zakona smejo obrtna oblastva izdajati obrtne liste, koncesije ali kakršnakoli druga taka dovolila, ki so v zvezi z dohodki za onega, komur se podele, le takim osebam, ki se izkažejo z uradnim potrdilom, da v plačilu davkov niso na zaostanku. Stranke, ki prosijo pri obrtnih oblastvih za obrtne liste ali druga podobna dovolila, opozarjamo, da v lastnem interesu prilože prošnji potrdilo pristojne davčne oblasti, da so poravnale vse davke za pretekla leta in za minulo polovico tekočega leta, ker bi se sicer prošnja ne mogla upoštevati.

— **Nova kemična tovarna.** V Sarajevu se je osnovalo novo industrijsko kemično podjetje, ki se bo bavilo z izdelovanjem kemijskih preparatov. Soudeleženi so poleg domačega kapitala posebno ruski kemiki in inženjerji begunci.

— **Nove tvornice.** V Velikem Bečkereku sta bili osnovani dve novi tvornici, in sicer Ambrosia, d. d., z glavnico 1.200.000 kron, ki se bavi z izdelovanjem kanditov, bonbonov, keksa in konserv. Druga tovarna izdeluje volno in ima glavnico 300.000 kron.

Frančiškan — lahkoživec in morilec.

Posledice katoliške, samostanske vzgoje. — Nadarjen in idealen mladenič vzgojen v samostanu za prešestnika in morilca. — Svarilen zgled staršem. — Frančiškanski pater — prešestnik in morilec svojega gvardijana. — Razprava pred porotnim sodiščem v Napolju.

Znani italijanski učenjak Lombroso, ki je preiskoval vzroke moralne pokvarjenosti italijanskega naroda, vzroke in povode zločinov in duševne zaostalosti širokih ljudskih mas, je prišel do zaključka, da je edini vzrok vsemu temu v katolicizmu, ki je zapustil svojo cerkveno nalogo in stopil na politično polje, ki ne vrši več svoje naloge duševnega vzgajanja, ampak si je stavil kot svojo nalogo pridobiti narod za svoje politične namene. Italijanski narod ne vidi danes v katolicizmu več cerkvenih načel, ampak politično stranako, zato se ne meni več za moralne nauke, ampak sledi katolicizmu tako, kakor vsaki drugi politični struji. To naziranje italijanskega naroda so znali izkoristiti voditelji katolicizma, ki se niso strašili nobenih sredstev, da izrabijo to razpoloženje. Vabili in izvažili so v svojo sredo ljudi, ki so jih vzgajali v svoji jezuitski morali, ki so jim oprostili nemožnost in nepoštenost, samo da so bili dobri bojevniki za katolicizem.

Italija je danes raj katolicizma, nikjer v božjem svetu ni toliko duhovnikov, ki ne vrše nobene službe, nikjer ni toliko menihov, kot v ti obljubljeni deželi postopačev, nikjer pa tudi ni morala v samostanih na tako nizki stopnji, kakor ravno med duhovništvom in redovniki, kot v Italiji. — Kdor prebira italijanske časopise, našel bo skoro vsak dan poročila o duhovnikih, ki greše proti vsem zakonom države, cerkve in morale, čital bo poročila, ki se hero kot senzacionalni romani.

Te dni ima Italija zopet svojo senzacijo.

Pred porotniki v mestu Napolju stoji frančiškan pater Salvatore Ciavellini iz frančiškanskega samostana v St. Antonio di Portici, ki je obtožen, da je zadavil svojega gvardijana patra Nikolaja Grossia z vrvjo, ki jo nosijo frančiškani opasano okoli pasu, da bi si prisvojil denar, ki ga je prejel gvardijan pater Nikolaj za prodani starinski umetniški oltar iz frančiškanske cerkve.

Kakor je odvraten zločin, ki je zaradi njega obtožen frančiškan pater Salvator, toliko več usmiljenja vzbuja nesrečni morilec, ker se je iz teka preiskave dokazalo, da je bil Salvator prisiljen od svojih katoliških staršev, da stopi proti svoji volji v frančiškanski samostan, kjer so ga vzgajali moralno pokvarjeni menihi, ki so ga izkoriščevali kot novica, da jim je nosil pisma za razne lahkoživke, ki so ga vpeljavali v nemoralno in naredili iz nadarjenega in idealnega mladeniča propadlega lahkoživca in nazadnje morilca.

Priprave proti Radičevim naklepom

BEOGRAD, 6. decembra. (Izvir.) Na včerajšnjo sejo ministrskega sveta so bili pozvani ban dr. Laginja in ministra dr. Drinković in dr. Kovačević, in sicer zaradi vesti, ki so prispjele o Radičevih spletkah. Ban Laginja je bil poklican na odgovornost. Vlada je ukrenila vse potrebno, da prepreči vsake demonstracije in nemire o priliki zborovanja poslancev Radičeve stranke. Ban Laginja je dobil glede ukrepov vse potrebne inštrukcije. Seja je bila mestoma jako burna. Laginja in oba hrvaška ministra so delali spočetka težkoče, končno pa so se morali udati. Za jutri je prepovedano v Za-

grebu točenje vsakega alkohola. Ban je dobil ukaz, da mora preprečiti z najstrožjim postopanjem vsak protidržavni govor in tudi protidržavne in protidržavne vsklice in medklince. Naglašati je, da so bili ban Laginja in oba hrvaška ministra s svojim stališčem popolnoma osamljeni.

Zagreb, 6. decembra. „Večer“ objavlja iz Beograda nastopne informacije: Danes se je nadaljevala seja ministrskega sveta. Vsi člani kabine brez razlike strank so obsodili izjave Štefana Radiča proti naši državi, ki je edinstvena in kot taka priznana po vseh državah. V tej obsodi

Vse življenje frančiškana Salvatorja je bilo skrajno burno, imel je razmerje z raznimi ženskami, od cestne vlačuge, kmetice in delavke do najodličnejših dam italijanskih klerikalnih krogov, zapeljeval je šolske učence, ki so prihajale k njemu na spoved, onečal poštene žene, izsiljeval denar od svojih žrtv in živel na veliko, kakor kak bogataš.

Po najzakotnejših beznicah je bil znan, ni bilo lahkožive ženske, ki bi ne imela z njim razmerja, kakor spovednik je izrabljaj spovedno tajnost in izsiljeval denar od svojih vernih ovčic.

Kot dolgoletni član frančiškanskega reda je vedel za vse tajnosti samostana, zato je teroriziral ves samostan, nikdo se ni upal nastopiti proti njemu, ker so se ga vsi patri in kozli bali, saj so vsi vedeli, da ve on za vse njih svinjarije.

To naj služi kot uvod k senzacionalni razpravi, ki se je pričela pred porotnim sodiščem v Napolju, a o poteku iste bomo poročali, da vidi in sliši naš narod, kako daleč more priti blagoslovljeni brat frančiškan!

(Dalje prihodnjič.)

bi je bil posebno odločen minister dr. Korošec. Banu dr. Laginji so bile dane instrukcije za primer, ako bi potreboval orožništvo za ohranitev reda. Vojni minister je obvestil armijskega poveljnika v Zagrebu, da po potrebi stavi banu vojsko na razpolago.

Beograd, 6. decembra. Ban Laginja in minister Drinković sta bila danes sprejeta pri regentu v avdienci.

Beograd, 5. dec. Povodom nameravanih sklepov in demonstracij Radičeve seljačke stranke v Zagrebu dne 7. in 8. t. m. se čuti predsednik ministrskega sveta g. dr. Vesnić primoran, izjaviti nastopno: Navajeni na avstrijsko in madžarsko pojmovanje operirajo gotovi politiki v naši ujedineni kraljevini še danes s pojmi o nekem izvenzakonomitem stanju s težnjo, da tem potom nasprotujočem redu v vsaki državi vsilijo celokupnosti svojo posebno voljo. Vendar pa mora biti vsakdo v naši državi na čistem v tem, da so volitve dne 28. pr. m. bile izvršene v vsej državi kot enotni, nedeljivi celoti in da morajo na ta način izvoljeni poslanci izvršiti svoje mandate edinole v ustavotvorni skupščini, ki se po zakonu sestane dne 12. t. m. v Beogradu. Edino tukaj na način, ki je na vsem civiliziranem svetu nesporen, sprejeti sklepi bodo imeli ustavno in zakonito moč. Z ozirom na to ne morem verjeti, da bi resni politični ljudje, med njimi niti g. Radič s svojimi prijatelji, mogli

nameravati kakih drugih manifestacij. Vlada je odgovorna za red v vsej državi ter ne bo dopustila, da se ta ruši niti v Zagrebu povodom zborovanja seljačke stranke. Ako pa se to vendar zgodi, bodo za to odgovorni merodajni krivci, z drugimi besedami, poleg izgreznikov vodstvo stranke samo.

Zagreb, 6. decembra. (Izvirno). Vesti, da je vlada sklenila najenergičnejše korake proti vsaki protidržavni akciji Radičeve stranke so bile sprejete v vsej narodni javnosti z velikim zadoščenjem. Napravile pa so globok vtis tudi v Radičevih krogih. Kakor izvemo nocoj so pričeli voditelji stranke razmišljati o reviziji svojega načrta, ker vidijo, da se država resno postavlja v bran proti sovražnim naklepom. Pri Radiču so se danes celo popoldne vršile konference. Izgleda, da so se Radičevci v zadnjem trenutku odločili za milješo in opreznjšo taktiko.

Beograd, 6. decembra. (Izvirno). Dočim so se radikalni listi zadnje dneve močno prilizovali Radiču, so ga pričeli sedaj pod vtisom včerajšnje in današnje seje ministrskega sveta ostro napadati. Vesnićeva energična izjava je napravila na vse ugoden vtis in je pričakovati, da bo imela zagrebska vlada dovolj takta in energije, da po danih navodilih centralne vlade prepreči vsake demonstracije Radičevcev v siedo v Zagrebu.

odredba, da morajo izvoljeni poslanci položiti prisego kralju, državi in narodnemu edinstvu. Vsak poslanec, ki ne bi hotel izvršiti te zakletve, ali pa s kako omejitvijo, izgubi svoj mandat.

Novi volilni rezultati.

BEOGRAD, 6. decembra. (Izvirno). Notranje ministristvo je dobilo uradno poročilo o naknadnih volitvah za konstituanto, ki so se vršila včeraj v Vojvodini. Zmagala je lista socialnih demokratov, tako da dobe socialni demokrati v Vojvodini en mandat več, radikalci pa en mandat manj, torej samo 21 mandatorov.

Split, 6. decembra. (Izvirno). V Dalmaciji je bilo oddanih skupno 50.441 glasov. Količnik je znašal 5605. Dobili so klerikalci 13.998, težaki 11.181, komunisti 7.976, radikalci 6.002, demokrati 5.190, izvenstrankarska lista 3.197, Drinkovičeva lista 2917 glasov. Izvoljeni so bili 3 klerikalci Litre, Mazzi, Dulbič, Litre, trije težaki: Franič, Vrsalović, Lovčević, komunist Jelaska, radikalec Ljuba Jovanović, demokrat dr. Krstelj, dr. Trumbić in minister dr. Drinković. Drinkovičeva lista je dobila 129 glasov več kakor je znašal klerikalni ostanek, tako da je znani klerikalni petelin Banič propadel.

Velik govor dr. Trumbića o sporazumu z Italijo.

Split, 6. decembra. Včeraj je na velikem shodu dr. Trumbić poročal o rešitvi jadranskega vprašanja po rapalskem sporazumu. V začetku svojega govora je omenjal razvoj jadranskega vprašanja od njegovega početka do končne rešitve. Položaj ob prihodu v S. Margherito je bil zelo neenak. Italijanska delegacija je bila pripravljena odnehati glede Logatca, Kastva in Klisa, izjavila pa je, da je nemogoče, da bi odstopila od kakih drugih glavnih točk. Za naše delegate spričo odgovornosti, sta bili dve možnosti: sprejeti ali prekiniti.

Nam je bilo jasno, da bi prekinjenje pogajanj poostriilo odnose in da bi za dogleden čas izgubili možnost, da se nam vrnejo okupirani kraji, neokupirani pa da ostanje še dalje pod tujo kontrolo. Razen tega bi ojačili v tem primeru elemente, ki računajo na razpad naše države, s tem pa bi zopet trpel naš prestiž v

inozemstvu. Dasi s težkim srcem, smo zato sklenili, da sprejmemo glavne pogoje. Z rapalsko pogodbo smo glede Sušaka in Zadra dosegli uspehe, ki se ne smejo podcenjevati. Sklenili smo z Italijo sporazum diplomatskega značaja proti povratku Habsburgovcev. Ni dvoma, da so bili z novo situacijo na Jadranu žrtvovani znatni deli našega naroda, toda žrtvovani so bili ideji neodvisnosti in konsolidacije naše države. Končano je vprašanje naših mej, ki je največje važnosti spričo konstituante. Neprecenljive važnosti je dobiček, ker smo dosegli popolno neodvisnost brez omejitve naše suverenosti na suhem in na morju. S tem je rešeno tudi vprašanje Crne gore in so na mah uničene nade onih, ki so v Črni gori iskali oporišče za rušenje in razpad naše države. — Na koncu je dr. Trumbić pojasnil, zakaj se nisoogle zahtevati garancije za naše brate, ki pridejo pod italijansko suvereniteto, tako, kakor so jih dobili Italijani v Dalmaciji. Po sklepu mirovne konference se je namreč to načelo naložilo samo malim državam, ne pa velesilam. Vendar pa je italijanska delegacija obetala, da se bo v italijanskem parlamentu podala taka izjava, ki bo obvezna in s katero bodo zadostno zavarovana prava naših rojakov v kraljevini Italiji. Dr. Trumbić je končal svoj govor z izjavo, da je v usodnem času graditve naše nove skupne zgodovine delal kakor je vedel in mogel za ves naš troimenski narod, da je njegova vest čista in da si nima ničesar očitati; bodoči rodovi bodo imeli o tem izreči svojo sodbo. Med burnim navdušenim in dolgotrajnim ploskanjem je končal dr. Trumbić svoje poročilo.

Uradniška stavka v Avstriji.

Dunaj, 6. dec. (Izv.) Stavka državnih nastavljenecv še vedno traja. Stavkajo uradniki takozvane grupe C, to so oni brez visokošolske naobrazbe. Dunajčanom so se priključili tudi uradniki v Solnogradu, Gradcu in Inomostu. Vsled stavke davčnih uradnikov trpi država milijonske škode. — Ker stavkajo tudi uradniki v tobačnih skladiščih, se ta teden ne bo izdalo za publiko nobenega tobaka.

Ne morete spati? Niti delati? Imate nervozne bolečine? Občutek zadovoljstva doprinese Vam Fellerjev pravi Elsa-fluid- 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej.

Trpite na počasni prebavi? Zaprtnu? To zlo se odstrani s pravimi Fellerjevimi Elsa-kroglicami. 6 škatlic 18 K. — Želodec okrepejujoča

švedska tinktura 1 steklenica 20 K. — Omot in poština posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Slubica donja, Elsa trg št. 360, Hrvatska.

Na prodaj je pes

volčje pasme, 15 mesecev star, dober čuvaj. Cena po dogovoru. Izve se pri Josipu Rozmanu v Nemškem Rovtu št. 3, Bohinjska Bistrica, Gorenjsko.

Italija kapitulira pred D'Annunzijem

Lugano, 6. decembra. Italijanski vojni minister Buonomi je izjavil d'Annunzijevega zastopniku, da je bila blokada proglašena vsled napadnega tolmačenja ukazov. D'Annunzio je na to odgovoril, da bo regenza Reke za enkrat odstopila od napovedbe vojnega stanja pod pogo-

jem, da italijanska vlada popolnoma razveljavi sovražne Caviglieve ukrepe proti Reki.

Rim, 6. decembra. Kakih 100 senatorjev je poslalo d'Annunziu brzojavko, v kateri mu priporočajo zmernost in ga svare pred prelivanjem bratske krvi.

Demisija vlade v sredo

Beograd, 9. decembra. (Izv.) Demisija Vesnićeve vlade se izvrši 8. ali 9. decembra.

Beograd, 6. decembra. (Izvirno). Kakor zatrjujejo radikalni političarji, je dr. Vesnić izjavil da pod nobenim pogojem ne sprejme sestave novega kabineta. Radikalci smatrajo, da mora Pasič prevzeti sestavo vlade.

Beograd, 6. decembra. (Izvirno). Dočim je radikalno časopisje poprej forsiralo vesti, kakor da je bila Pasiču ponudena sestava novega kabineta kar pa je Pasič odklonil, nastopa sedaj radikalno časopisje kar odkrito z zahtevo, da se mora poveriti sestava nove vlade Pasiču. Istočasno vrše radikalci na demokrate pritisk, da prekinijo svoje zveze z levimi skupinami pri čemur mislijo

v prvi vrsti na socialne demokrate. Radikalci bi radi na ta način spravili demokrate v reakcionaren blok, kateremu bi se pridružili tudi Korošec. Demokratski politiki pa so proti taki kombinaciji in bi pristali na kooperacijo z radikalci le za ustavno vprašanje. Ta kooperacija bi bila samo ad hoc, ker je popolnoma izključeno, da bi demokratska stranka resignirala na svoje dosedanje zahteve v nekatere važnih socialnih in gospodarskih vprašanjih. Radikalci zahtevajo od demokratov, »da prenehajo flirtovati s sumljivimi elementi« in groze v nasprotnem slučaju, da ne gredo z njimi skupno v vlado.

Prisega za nove poslance.

Beograd, 6. decembra. (Izv.) V poslovniku za konstituanto se nahaja

Delniška glavica: K 30.000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerva: okrog K 10.000.000

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metković, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje prodajmet na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovaške kredite pod najugodnejšimi pogoji

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Štritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuju.

Delniška glavica in rezerva okrog K 50.000.000 — Telefon št. 261.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, — valut in dovoljuje vankovrstne kredite. — Brzjavni naslov: „Banka“.